

Opening jaarevenement Sociale Inclusie

6 juni 2024

door Deborah Lauria (directeur – bestuurder Clëntenbelang Amsterdam)

Locatie: De Hallen Studio's in Amsterdam – West

Wat is Sociale Inclusie?

Inclusie is een heel breed begrip, waar inmiddels veel over gesproken wordt, zeker in de zorgsector en het sociaal domein. Daarbij denken we heel snel aan aspecten zoals de fysieke toegankelijkheid van gebouwen, van de openbare ruimte, het openbaar vervoer en sportvoorzieningen.

Inclusie bevat daarnaast ook een sociaal aspect en daar hebben we het minder vaak over. Waarschijnlijk omdat het minder tastbaar is, minder grijpbaar. Daarom ook is het moeilijker om daarin concrete stappen te zetten, maar daarom juist zeker niet minder belangrijk! En dat is de reden waarom we Sociale Inclusie als thema hebben gekozen voor ons jaarevenement.

In onze uitnodiging schreven we al: voor mensen met een beperking zijn alledaagse dingen een hele uitdaging. Denk daarbij aan reizen met het openbaar vervoer, solliciteren en een baan vinden, naar school gaan, sporten en bewegen, uitgaan. Daar willen we dus de aandacht vandaag op vestigen.

We willen graag bewustzijn creëren over de moeite die het kost om normale dingen te doen als je een beperking hebt, over het feit dat men vaak door een beperking niet voltijds kan werken.

En tegelijkertijd ook over het feit dat mensen daarom vooral niet minder van betekenis zijn voor de samenleving, voor organisaties, voor werkgevers. In een tijdperk waar we kampen met enorme personeelstekorten, laten we ongelofelijk veel potentieel onbenut. Doodzonde! En zeker niet inclusief.

Het is ook de hoogste tijd dat we kijken naar hoe we mensen met een beperking behandelen. Graag wijs ik jullie op een documentaire van Mari Sanders. Deze laat zien hoe onhandig, niet empathisch we nu omgaan met mensen met een beperking, waardoor gesprekken heel ongemakkelijk worden. Dit documentaire is nu een paar jaar oud, maar ik vrees dat het niet veel minder actueel is.

Hetzelfde UWV heeft ook niet lang geleden met een van onze collega's heel moeilijk gedaan, omdat ze met haar aangepaste auto - die ze vergoed heeft gekregen -

omdat ze die nodig heeft om te kunnen komen werken, op vakantie naar Duitsland wilde gaan – op eigen kosten. De boodschap die haar is gegeven: je mag niet op vakantie!

Als we eerlijk zijn, is er vaak sprake van discriminatie. Daar hebben we het helemaal niet over, discriminatie is een heel beladen term. We vermijden het, ook mensen die worden gediscrimineerd durven het niet te zeggen of zelfs te denken.

Maar het gebeurt wel degelijk. Validisme is de term die we gebruiken om discriminatie op grond van een beperking te duiden, niet alleen met betrekking tot werk, maar overal; later vanmiddag gaan we daar dieper op in.

Als we het hebben over sociale inclusie, moeten we ook denken aan uitsluiting, meestal absoluut onbedoeld en ongewild, van mensen met een onzichtbare beperking. Denk aan mensen met een licht verstandelijke beperking, autisme, onbegrepen gedrag, doven en slechthorenden, slechtzienden. Je ziet het niet aan hen en dat brengt een groot risico met zich mee voor overvraging.

Waarvoor we ook aandacht willen vragen, is dat uitsluiting niet alleen betrekking heeft op onderwijs, werk, zich moeten kunnen verplaatsen voor allerlei verplichtingen. Het gaat bij inclusie uiteraard ook over het sociale leven van mensen, leuke dingen kunnen doen, net als iedereen. Want iedereen heft dat nodig. Kunst en cultuur moeten ook voor mensen met een beperking toegankelijk en beschikbaar zijn.

Niemand van ons kan zich immers volledig ontwikkelen, bloeien zonder uitingen van kunst en cultuur. Daarom verdient het Rijksmuseum bijvoorbeeld een groot compliment! Fysieke toegankelijkheid, prikkelarme avonden, herziening van taalgebruik zijn voorbeelden van de goede dingen die ze doen. Vandaag zijn ze aanwezig met een mooie workshop, die velen van u straks gaan bijwonen.

Nog een mooi voorbeeld werd door de NOS afgelopen zondag geëtaleerd: theater voor blinden en doven. Een initiatief om dove acteurs en horende acteurs naast elkaar op het podium te zetten, werken aan audioscriptie bij het schrijven van een script. Met audioscriptie geef je blinde publiek dezelfde informatie mee als ziende publiek. En zo kan iedereen even veel genieten van theater! Ook op dit punt komen we straks terug.

U begrijpt het al: we hebben veel onderwerpen te bespreken. We gaan dus snel van start en zoals het tegenwoordig gaat, gaan we ons opwarmen met een klein interactieve oefening. Ik wil u vragen uw telefoon te pakken, naar Kahoot.it te gaan en in te loggen met de code hier in beeld. We gaan zo de temperatuur meten en om te beginnen wil ik graag aan iedereen, na deze heel korte introductie over het thema van de dag, vragen: “Wat is sociale inclusie?”.

Om u het eerlijke verhaal te vertellen: ook wij als Cliëntenbelang Amsterdam, ook ik, doen het niet altijd goed! Het idee om Kahoot te gebruiken tijdens een cursus 'Nieuw bij Cliëntenbelang' is van mijzelf geweest. Terwijl dat voor heel veel mensen helemaal niet handig is om te gebruiken.

Dit alles om te zeggen dat wij deze bijeenkomst niet hebben willen organiseren om met de vinger te wijzen naar iedereen die het niet goed doet, terwijl wij het beter weten, maar juist omdat we heel goed beseffen dat het ook niet makkelijk is, zelfs wanneer je veel kennis hebt opgedaan.

Vandaag is onder andere gemeente Amsterdam aanwezig, een heel belangrijke speler in het veld. Gemeenten zijn namelijk verantwoordelijk voor de implementatie van het VN-verdrag voor de rechten van de mensen met een beperking.

Voortvloeiend uit de ratificatie van het VN-verdrag heeft gemeente Amsterdam in 2019 gewerkt aan een eigen Inclusie-agenda, uiteindelijk gepresenteerd in januari 2020.

En vandaag hebben we niemand minder dan de coördinerend wethouder om ons meer te komen vertellen over de visie van gemeente Amsterdam op Inclusie en in het bijzonder Sociale Inclusie. Onze boodschap: we hebben het de laatste tijd vaak over 'Gezondheid in al het beleid', laten we het ook hebben over 'Inclusie in al het beleid'!